

Załącznik
do Uchwały Nr XLII/636/2014
Rady Miejskiej w Koszalinie
z dnia 24 kwietnia 2014 r.

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI „PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA

MIASTA KOSZALINA NA LATA 2013-2015” ZA 2013 ROK

WSTĘP

„Program ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2013-2015” został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXVIII/433/2013 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 28 lutego 2013 r.

Celem Programu jest w szczególności promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, zapewnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz innych form wsparcia i pomocy.

Na lata 2013-2015 ustalone zostały priorytety promocji zdrowia psychicznego oraz działania w następujących obszarach:

- 1) Upowszechnianie wśród mieszkańców Koszalina wiedzy dotyczącej problematyki zdrowia psychicznego,
- 2) Wczesna profilaktyka, wykrywanie i leczenie zaburzeń psychicznych – wdrażanie programów informacyjno-edukacyjnych,
- 3) Zapobieganie zjawiskom przemocy w rodzinie i w szkole,
- 4) Zapobieganie uzależnieniom,
- 5) Wdrożenie modelu środowiskowej i zintegrowanej opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi m.in. w ramach utworzonego Centrum Zdrowia Psychicznego,
- 6) Wspieranie osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- 7) Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

„Program ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2013-2015” opracowany został w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Zgodnie z wymogami w/w rozporządzenia Program zawiera w swojej treści 6 lokalnych programów określonych w celach szczegółowych Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Programy te stanowią załączniki do „Programu ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2013-2015”:

1. Program promocji zdrowia psychicznego
2. Program zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym
3. Program informacyjno-edukacyjny sprzyjający postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi
4. Program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym zwłaszcza form niezbędnych do tworzenia Centrum Zdrowia Psychicznego
5. Program poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej
6. Program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja działań wynikających z „Programu ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2013-2015” wymaga szerokiej współpracy wielu podmiotów, instytucji, organizacji pozarządowych. Zaznaczyć należy, że organizacje pozarządowe są ważnym partnerem z punktu widzenia odpowiedzialności za zdrowie psychiczne i inicjują zmiany w zakresie nastawienia społeczeństwa do problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi.

Za realizację, koordynowanie i monitorowanie Programu odpowiedzialny jest 20-osobowy Zespół Koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta z dnia 6 lipca 2012 r. W skład Zespołu wchodzi w większości przedstawiciele instytucji i podmiotów realizujących zadania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizatorami zadań w 2013 roku w zakresie opieki i oparcia społecznego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi były placówki służby zdrowia, instytucje, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe.

PLACÓWKI PSYCHIATRYCZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

Na terenie Miasta Koszalina świadczenia z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w ramach kontraktów z Narodowego Funduszu Zdrowia realizowane są w ambulatoryjnej oraz stacjonarnej opiece zdrowotnej tj. w poradniach zdrowia psychicznego i w poradniach odwykowych oraz zapobiegania i zwalczania uzależnień.

Opieka stacjonarna

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego „Medison” ul. Słoneczna 15

- Oddział ogólnop psychiatryczny
- Oddział psychiatryczny dzienny
- Oddział detoksykacyjny alkoholowy
- Oddział detoksykacyjny psychoaktywny
- Oddział opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny dla dorosłych
- Zespół leczenia środowiskowego

Tabela 1. Liczba pacjentów i liczba świadczeń w zakresie stacjonarnej opieki psychiatrycznej w Koszalinie w latach 2012-2013

Lp.	NAZWA ŚWIADCZENIA	2012		2013	
		Liczba pacjentów	Liczba świadczeń	Liczba pacjentów	Liczba świadczeń
1	ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE DLA UZALEŻNIENIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	123	11836	148	11543
2	LECZENIE UZALEŻNIEŃ	156	427	129	330
3	ŚWIADCZENIA SEKSUOLOGICZNE I PATOLOGII WSPÓŁŻYCIA	0	0	36	60
4	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	857	28810	882	29027
5	LECZENIE ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH (DETOKSYKACJA)	157	1636	159	1749

6	LECZENIE ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH PO SUBSTANCJACH PSYCHOAKTYWNYCH (DETOKSYKACJA)	46	933	51	689
7	ŚWIADCZENIA W IZBIE PRZYJĘĆ SZPITALA (RYCZAŁT DOBOWY)	136	141	42	43
8	ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZO-LECZNICZE PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	25	3940	14	4131

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Tabela 2. Liczba łóżek , pacjentów oraz średni pobyt pacjenta w lecznictwie stacjonarym w Koszalinie w latach 2012-2013

LP.	NAZWA ŚWIADCZENIA	2012			2013		
		Liczba łóżek	Liczba pacjentów	Średni pobyt pacjenta	Liczba łóżek	Liczba pacjentów	Średni pobyt pacjenta
1	ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE DLA UZALEŻNIENIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	35	123	100	35	148	82
2	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	80	857	38	80	879	39
3	LECZENIE ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH (DETOKSYKACJA)	3	157	11	3	159	14
4	LECZENIE ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH PO SUBSTANCJACH PSYCHOAKTYWNYCH (DETOKSYKACJA)	2	46	21	2	51	15
5	ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZO-LECZNICZE PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	16	25	160	16	14	296

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Opieka ambulatoryjna

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego „Medison” ul. Zwycięstwa 119

- Poradnia zdrowia psychicznego
- Poradnia leczenia uzależnień
- Poradnia seksuologiczna i patologii więzi
- Zespół leczenia środowiskowego
- Szkoła życia dla rodziców
- Grupa wsparcia społecznego.

Psychiatryczny Niepubliczny ZOZ S.C. Al. Monte Cossino 13

- Poradnia zdrowia psychicznego

Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień ANON, Al. Monte Cassino 13

- Poradnia psychologiczna
- Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
- Oddział dzienny terapii uzależnień od alkoholu

Samodzielny Publiczny ZOZ MSW, ul. Szpitalna 2

- Poradnia zdrowia psychicznego

Niepubliczny ZOZ „MONADA”, ul. Kościuszki 7

- Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży

Niepubliczny ZOZ Centrum Opieki Medycznej „Autyzm”, ul. Armii Krajowej 3a

- Poradnia dla dzieci z autyzmem

Niepubliczny ZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży, ul. Zwycięstwa 168

- Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych

Niepubliczny ZOZ Przychodnia Clinica, ul. Okulickiego 24a

- Poradnia zdrowia psychicznego

Polski Związek Głuchych Specjalistyczna Poradnia Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, ul. Jana z Kolna 24B

- Poradnia rehabilitacji dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego

Tabela 3. Działalność poradni zdrowia psychicznego w mieście Koszalin w latach 2010-2012

Liczba poradni	Liczba porad			Liczba leczonych			Wskaźnik leczonych/1000 ludności		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
4	26 571	27 732	23171	5 915	6 022	5235	54,1	55,1	47,95

Źródło: Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki - sprawozdanie MZ-15

Z informacji Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wynika, że dane za 2013 rok będą dostępne po zakończeniu okresu sprawozdawczego za 2013 r. i opracowaniu tabel wynikowych.

Tabela 4. Ambulatoryjne świadczenia psychiatryczne w Koszalinie w latach 2012-2013 - liczba przyjętych pacjentów

LP.	ŚWIADCZENIODAWCA	ULICA	NAZWA ZAKRESU	LICZBA 2012	LICZBA 2013
1.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH	SZPITALNA 2	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE AMBULATORYJNE DLA DOROSŁYCH	1469	1830
2.	PSYCHIATRYCZNY NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ S.C.	MONTE CASSINO 13	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE AMBULATORYJNE DLA DOROSŁYCH	2330	2241
3.	IRENA ŚLIWIŃSKA ANON	MONTE CASSINO 13	ŚWIADCZENIA DZIENNE TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	118	136
4.	IRENA ŚLIWIŃSKA ANON	MONTE CASSINO 13	ŚWIADCZENIA PSYCHOLOGICZNE	65	89
5.	IRENA ŚLIWIŃSKA ANON	MONTE CASSINO 13	ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	1277	1415
6.	MEDISON SPÓŁKA Z O.O.	SŁONECZNA 15	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE AMBULATORYJNE DLA DOROSŁYCH	2231	2108
7.	MEDISON SPÓŁKA Z O.O.	SŁONECZNA 15	LECZENIE ŚRODOWISKOWE (DOMOWE)	278	337
8.	MEDISON SPÓŁKA Z O.O.	SŁONECZNA 15	ŚWIADCZENIA DZIENNE PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	112	78
9.	MEDISON SPÓŁKA Z O.O.	SŁONECZNA 15	ŚWIADCZENIA SEKSUOLOGICZNE I PATOLOGII WSPÓŁŻYCIA	0	36
10.	MEDISON SPÓŁKA Z O.O.	SŁONECZNA 15	LECZENIE UZALEŻNIEŃ	156	129
11.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ OŚRODEK PROFILAKTYKI I TERAPII UZALEŻNIEŃ DLA	ZWYCIĘSTWA 168	ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	299	343

	DZIECI I MŁODZIEŻY		INNYCH NIŻ ALKOHOL		
12.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MONADA"	KOŚCIUSZKI 7	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE AMBULATORYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	1363	1313
13.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PRZYCHODNIA CLINIKA	OKULICKIEGO 24A	ŚWIADCZENIA PSYCHOLOGICZNE	36	0
14.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PRZYCHODNIA CLINIKA	OKULICKIEGO 24A	ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE AMBULATORYJNE DLA DOROSŁYCH	268	385
15.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ CENTRUM OPIEKI MEDYCZNEJ "AUTYZM"	GEN. ANDERSA 26	ŚWIADCZENIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM LUB INNYMI CAŁOŚCIOWYMI ZABURZENIAMI ROZWOJU	88	95

Źródło: Zachodniopomorski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia w Szczecinie

Poniżej dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności dot. liczby wydanych orzeczeń w 2013 roku o stopniu niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej i upośledzenia umysłowego dla osób przed 16 rokiem życia i dla osób powyżej 16 roku życia.

Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń z powodu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego w latach 2011-2013 - osoby przed 16 rokiem życia

ROK	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	4-7 lat	8-16	K	M
2011	02-P choroba psychiczna	9	1	1	7	1	8
	01-U upośledzenie umysłowe	3	0	1	2	0	3
2012	02-P choroba psychiczna	8	1	1	6	0	8
	01-U upośledzenie umysłowe	3	0	2	1	1	2
2013	02-P choroba psychiczna	8	0	0	8	2	6
	01-U upośledzenie umysłowe	6	0	2	4	3	3

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności z powodu chorób psychicznych i upośledzenia umysłowego w latach 2011- 2013 - osoby powyżej 16 roku życia

Rok	Symbol schorzenia	Stopień niepełnosprawności				Wiek				Płeć	
		znaczny	umiarkowany	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M
2011	02-P choroba psychiczna	24	58	54	136	14	34	54	34	75	61
	01 –U upośledzenie umysłowe	1	3	0	4	4	0	0	0	4	0
2012	02-P choroba psychiczna	42	73	39	154	11	33	71	39	87	67
	01 –U upośledzenie	2	5	1	8	4	2	1	1	3	5

	umysłowe										
2013	02-P choroba psychiczna	19	79	36	134	16	38	56	24	66	68
	01 –U upośledzenie umysłowe	3	4	0	7	6	0	1	0	1	6

FORMY WSPARCIA I OPIEKI REALIZOWANE W 2013 ROKU NA RZECZ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Od 1 stycznia 2013 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez wyłoniony w ogłoszonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w przetargu nieograniczonym podmiot: Koszalińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez terapeutów w większości dla dzieci z autyzmem. Środki na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych pochodziły z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego.

Tabela 7. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (osoby z autyzmem) w latach 2011-2013.

Rodzaj świadczenia	2011	2012	2013
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	23	22	22
w tym: osoby z autyzmem	19	21	20

Źródło: sprawozdania z działalności MOPS w Koszalinie

Osoby dorosłe z zaburzeniami psychicznymi objęte były zwykłymi usługami opiekuńczymi, ponieważ są to w większości osoby, które oprócz zaburzeń psychicznych obciążone są innymi problemami zdrowotnymi i wymagają w szczególności pomocy w wykonywaniu czynności dnia codziennego. Problematiczną sprawą u tych osób jest brak zdiagnozowanej choroby psychicznej, brak systematycznego leczenia i nie przyjmowanie leków.

Umieszczanie osób z zaburzeniami psychicznymi w domach pomocy społecznej i pokrywanie kosztów ich pobytu.

Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki, z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kierował osoby z zaburzeniami psychicznymi wymagające całodobowej opieki do domów pomocy społecznej rozmieszczonych na terenie innych gmin i powiatów.

Tabela 8. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba osób chorych przewlekłe	109	123	122
Liczba osób chorych psychicznie	22	27	30
Ogółem liczba osób przebywających w dps	131	150	152

Źródło: sprawozdania z działalności MOPS w Koszalinie

Uczestnictwo osób z zaburzeniami psychicznymi i osób z niepełnosprawnością intelektualną w Środowiskowych Domach Samopomocy.

Na terenie Miasta Koszalina funkcjonują 3 Środowiskowe Domy Samopomocy:

- 1) Środowiskowy Dom Samopomocy Filia „Odrodzenie” przy ul. Odrodzenia 34 – 25 miejsc
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy Filia „Przyszłość” przy ul. Zwycięstwa 119 – 30 miejsc
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie przy ul. Budowniczych 6 – 30 miejsc.

Środowiskowe Domy Samopomocy pełnią rolę ośrodków wsparcia dziennego pobytu i realizują zadania opiekuńczo-terapeutyczno-rehabilitacyjne. Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone są dla osób w wieku od 18 do 60 lat (w przypadkach szczególnie uzasadnionych osoby starsze), mających trudności w samodzielnej egzystencji i funkcjonowaniu społecznym.

W 2013 roku Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone były przez wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert organizacje pozarządowe: Fundację na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe życie (ŚDS „Odrodzenie” i ŚDS „Przyszłość” i Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego na 1 uczestnika ŚDS przyznana była kwota 950 zł miesięcznie.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były w 2013 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski oraz organizacje pozarządowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób z zaburzeniami psychicznymi w turnusach rehabilitacyjnych (w ramach środków PFRON)
- 2) dofinansowanie sportu, turystyki i rekreacji
- 3) aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez:
  - zajęcia w Klubie Integracji Społecznej,
  - uczestnictwo w projekcie „Koszaliński Program Integracji Społecznej - Start” (projekt współfinansowany ze środków UE)

Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie realizuje szereg działań mających na celu udzielenie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w podjęciu zatrudnienia.

Do działań tych należą m.in.:

- 1) prowadzenie usług pośrednictwa pracy,
- 2) prowadzenie usług doradztwa zawodowego i informacji zawodowej,
- 3) prowadzenie usług pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- 4) prowadzenie usług szkoleniowych,
- 5) informowanie pracodawców o korzyściach zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zorganizowanej kampanii informacyjnej w tym zakresie.

W tabelach przedstawionych poniżej zawarte zostały dane porównawcze za lata 2011-2013 dotyczące osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami miasta Koszalin, które w analizowanym okresie były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koszalinie na dzień 31 grudnia.

Dane te obejmują informacje w następujących obszarach:

- liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych,
- poziom wykształcenia posiadany przez te osoby,
- stopień niepełnosprawności posiadany przez te osoby.

Tabela 9. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2011-2013

Rok	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Według wieku				
				18-24	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
2011 rok	452	213	239	7	56	66	151	172
2012 rok	473	191	282	8	68	61	131	205
2013 rok	446	185	261	11	55	59	125	196

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie

Na dzień 31.12.2013r. w ewidencji PUP w Koszalinie było zarejestrowanych 446 osób niepełnosprawnych z czego bezrobotni niepełnosprawni z zaburzeniami psychicznymi (upośledzenie umysłowe, choroby psychiczne) liczyli w tej grupie 59 osób co stanowi 13,2% jej ogółu.

Tabela 10. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych według wykształcenia w latach 2011-2013

Wykształcenie	2011	%	2012	%	2013	%
Wyższe	17	3,8	22	4,6	20	4,6
Policealne i średnie zawodowe	93	20,6	85	18,0	74	16,6
Średnie ogólnokształcące	35	7,7	37	7,8	39	8,7
Zasadnicze zawodowe	133	29,4	138	29,2	134	30,0
Gimnazjalne i poniżej	174	38,5	191	40,4	179	40,1

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie

Tabela 11. Niepełnosprawni zarejestrowani w PUP w latach 2011-2013 według stopnia niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności	Rok 2011	%	Rok 2012	%	Rok 2013	%
znaczny	4	0,9	9	1,9	4	0,9
umiarkowany	47	10,4	43	9,1	36	8,1
lekki	401	88,7	421	89,0	406	91,0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE OBEJMUJĄCE OPIEKĄ I WSPARCIEM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

1. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin i Przyjaciół „Przystań”
2. Fundacja na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe Życie”
3. Koszalińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym
4. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.
5. Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Młodzi-Młodym”.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ W RAMACH PROGRAMU W 2013 ROKU

Zadania w ramach Programu w 2013 roku finansowane były:

- 1) z budżetu miasta:
  - zadania realizowane przez jednostki organizacyjne miasta
  - zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
  - zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach zadań zleconych lub powierzonych w konkursach ofert,
- 2) z budżetu państwa jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:
  - prowadzenie środowiskowych domów samopomocy
  - realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- 3) ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:
  - Warsztaty Terapii Zajęciowej,
  - tworzenie stanowisk pracy w ramach rehabilitacji zawodowej,
  - dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych,
  - dofinansowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych
  - realizacja programu „Aktywny samorząd”
- 4) ze środków z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:
  - Koszaliński Program Integracji Społecznej „Start”,
  - Koszaliński Program Wspierania Wychodzenia z Bezdomności „Wektor Zmian”,
- 5) ze środków Funduszu Pracy
- 7) z Narodowego Funduszu Zdrowia
- 6) ze środków własnych realizatorów Programu.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W 2013 roku, jako pierwszym roku funkcjonowania „Programu ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina na lata 2013-2015”, dzięki zaangażowaniu podmiotów i organizacji pozarządowych zrealizowanych zostało szereg działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Do najważniejszych działań, które udało się zrealizować w 2013 roku można zaliczyć:

- 1) Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego, jako jedyne w województwie zachodniopomorskim.
- 2) Zorganizowanie przez Stowarzyszenie „Przystań” i Fundację „Nowe Życie” we współpracy z Politechniką Koszalińską i Stowarzyszeniem „Młodzi-Młodym” I Koszalińskiej Konferencji Psychiatrycznej w dniach 15-16 listopada 2013 r.
- 3) Utworzenie przez Stowarzyszenie „Przystań” spółdzielni socjalnej.

- 4) Utworzenie przez Stowarzyszenie „Przystań” mieszkania chronionego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Organizacje pozarządowe realizujące statutową działalność na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi pełniły kluczową rolę w realizacji zadań i celów określonych w Programie ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Koszalina. Organizacje pozarządowe i fundacje, podejmując działania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, stały się ważnym partnerem przy realizacji zadań przypisanych gminie w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Dużą rolę w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zdrowia a psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zjawiskom przemocy odgrywały również szkoły we współpracy z Miejską Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, podejmując szereg działań i inicjatyw mających na celu zmianę postaw i zachowań wobec problemów osób z zaburzeniami psychicznymi.

Po pierwszym roku funkcjonowania Programu można stwierdzić, że nawet przy niewielkich nakładach finansowych realizatorom Programu udało się podjąć szereg inicjatyw i działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osiągnąć wymierne efekty tych działań.

Planując budżet miasta na kolejny rok, zasadne jest zabezpieczenie środków finansowych m.in. na promocję zdrowia psychicznego (zakup materiałów edukacyjnych dla szkół), oraz zabezpieczenie, w większej niż dotychczas wysokości środków finansowych w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych, w celu umożliwienia im realizacji statutowych zadań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. W konkursach dla organizacji pożytku publicznego preferowane powinny być zadania w zakresie aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zespół Koordynujący Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego widzi potrzebę:

- 1) zwiększenia liczby miejsc w mieszkaniach chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Utworzone w 2013 roku przez Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Przystań” mieszkanie chronione na 8 miejsc nie zabezpiecza potrzeb w tym zakresie, bowiem 16 osób oczekuje na umieszczenie w mieszkaniu chronionym,
- 2) rozwiązania problemu zabezpieczenia opieki dziennej dla osób z zaburzeniami psychicznymi powyżej 60 roku życia, poprzez utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) wzmocnienia działań instytucji i organizacji pozarządowych w kierunku poszukiwania miejsc pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4) wsparcia finansowego planowanej w IV kwartale 2014 r. II Koszalińskiej Konferencji Psychiatrycznej „Forum Psychiatrii Środowiskowej”.

Poniżej tabelaryczne zestawienie zrealizowanych w 2013 roku zadań w ramach Programu.

